

■ Na památku všech, kteří trpěli a obětovali se

Fenomén Černobyl:

01:23:40. Čas, který radioaktivita vypálí jako 5x realita cejch do dějin.

Víko reaktoru z pera scenáristů!

mizí v nenávratnu, z jeho nitra se valí požár. Píše se 26. duben 1986, když Ukrajinu zahálí nepropustná clona a Evropu sevře strach. Jde o minuty, hodiny a lidské životy.

Dne 6. května 2019, 33 let poté, znovu ožije Černobyl. Katastrofa, která si násilím vezme na milion nevinných životů. Jedinečná 5dílná minisérie z dílny HBO uchvátí na 2 miliony zvědavců. Jde o nejúspěšnější seriál letošního roku. Ne vše, co se v barvami hrající krabici promítne, má reálný základ. EPOCHA se podívala na 5 zajímavostí, které si scenáristé ohnuli podle svého.

FIKCE č. 1

PŘEHNANÉ VÝHRUŽKY

Jestli jen cekneš, schytáš kulku do zad. Podobně hrůzné repliky se linou celým seriálem. Zároveň jsou tvrdým bičem pro všechny zmatené osoby, které nutí jednat ve prospěch režimu. Podle historiků jsou ale jen trikem na diváka. V 80. letech už má tato forma popravu svá nejlepších léta dávno za sebou. Mnohem větší váhu má obyčejné slovo spojené s loajalitou k dané zemi.

FIKCE č. 2

NEVYJASNĚNÉ VZTAHY

Vedoucí komise pro likvidaci následků **Boris Ščerbina** (1919–1990) a šéf vyšetřovací komise **Valerij Legasov** (1936–1988) jsou v realitě filmařů přátelé, jejichž pouto se s nastupující katastrofou neustále prohlubuje.

Důkazy o tom, že by si oba pánové rozuměli, však chybí. Podobně zmatené je také Legasovovo obydlí. Zatímco v seriálu žije coby vážená persona v ušmudlaném bytě pro dělnickou třídu, ve skutečnosti si hovoří v honosné a poměrně útulné domácnosti.

FIKCE č. 3

SMRT POD VODOU

Poslední minuty druhého dílu nemilosrdně ubíhají, když si tři muži navlékají speciální obleky a nakonec zamíří přímo do jámy lvové. Jejich úkolem je dostat se

pod reaktor a vypustit vodní nádrže, aby se předešlo další ničivé explozi. Zatímco muži se brodí po kolena ve vodě vpřed, záběr končí ve chvíli, kdy jim baterky vypovědí službu. I když z pekla vychází živí a zdraví, na jejich další osud je příběh skoupý. Podle autora knihy *Černobyl 01:23:40* **Andrewa Leatherbarrowa** si muži neodnesli žádné trvalé následky. Jeden z nich, **Alexej Ananenko**, stále pracuje v oboru.

FIKCE č. 4

VYMYŠLENÁ BĚLORUSKÁ VĚDKYNĚ

Je jednou z klíčových postav celého seriálu a hlavní ženskou hrdinkou, které tvář propůjčí britská herečka **Emily Watsonová** (*1967). Ve skutečnosti ale iniciativní a odvážná vědkyně **Uljana Chomjukovová** do černobylské elektrárny nikdy nevstoupí. Natož aby se dostala do blízkosti prezidenta. Vědkyně tohoto jména totiž vůbec neexistuje. K vytvoření postavy inspirovali tvůrce obětavé sovětské soudružky, jejichž jména zapadnou kvůli nadvládné testosteronu minulého režimu.

FIKCE č. 5

HAVÁRIE HELIKOPTÉRY

Je 2. října 1986, když se na nebe vznese další série vrtulníků, jejichž úkol je jas-

TURISTO, DEJ SI POHOV

■ Seriálový boom má pro skutečný Černobyl jednu (ne)výhodu. Je totiž v permanentním obležení turistů, kteří si tu servítky neberou.

■ Zatímco někteří v honbě za co největším počtem zhlédnutí na sociálních sítích neváhají jít klidně i do půli těla, další po okolí rozhazují odpadky hlava nehlava. „Je úžasné, že seriál inspiroval lidi k cestě do Černobylu. Ale viděl jsem fotky, které tu lidé pořízují. Pokud ho chcete navštívit, nezapomeňte, že se

tam stala hrozná tragédie. Přistupujte s úctou ke všem, kdo trpěli a obětovali se,“ apeluje na zdravý rozum tvůrce seriálu **Craig Mazin** (*1971).

■ Podle cestovních kanceláří nejvíce frčí **jednodenní** zájezdy, které vycházejí na zhruba 99 dolarů (2200 korun). Turisté při nich **nevynechají** ani přilehlé město duchů **Pripjat**.

■ Zastavit je nemůže ani **avizovaná** „dávka radiace“. „Během celé návštěvy černobylské zakázané zóny dostanete zhruba dva mikrosieverty, což odpovídá dávce radiace, které byste byli vystaveni, pokud byste zůstali celý den doma,“ prohlašuje zdejší průvodkyně **Viktoria**.

ný, snížit prašnost reaktoru, který 5 měsíců od katastrofy připomíná rozteklou modelínu. Čtyřčlenné posádce vrtulníku **MI8** se však let vymkne z rukou, když vrtule zavadí o ocelové lano jeřábu. Nikdo nepřijíždí. Na základě dochovaných materiálů tvůrci havárie posunou v čase. V seriálu je proto možné spatřit vrtulník už 2 dny po výbuchu, kdy se vznáší nad ještě doutnajícími reaktorem. ■ **Karolína Steinbergerová**

